

॥ ३० ॥ ३१ ॥ आशयोभोक्तुर्मनः ॥ ३२ ॥ कीदृशाः किलक्षणाः किं कर्माणश्च ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ सर्गोत्सर्गं ॥ ३५ ॥ पंचानां देवपितृभूतातिथिकुटुंबानां ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ चक्रधरस्य भुजंग

धर्म एव गतिस्तेषामाचार्योपासनाद्भवेत् ॥ देवलोकं प्रपद्यंते ये धर्मपर्युपासते ॥ ३० ॥ मनुष्यादिवादेवाः शरीरमुपताप्य वै ॥ धर्मिणः सुखमेधंते लोभद्वेषवि
वर्जिताः ॥ ३१ ॥ प्रथमं ब्रह्मणः पुत्रधर्ममाहुर्मनीषिणः ॥ धर्मिणः पर्युपासंते फलं पक्कमिवाशयः ॥ ३२ ॥ युधिष्ठिर उवाच असतां कीदृशं रूपं साधवः
किंच कुर्वते ॥ ब्रवीतु मे भवानेतत्संतोऽसंतश्च कीदृशाः ॥ ३३ ॥ भीष्म उवाच दुराचाराश्च दुर्धर्षा दुर्मुखाश्चाप्यसाधवः ॥ साधवः शीलसंपन्नाः शिष्टाचार
स्य लक्षणं ॥ ३४ ॥ राजमार्गे गवांमध्ये धान्यमध्ये च धर्मिणः ॥ नोपसेवंति राजेंद्रसर्गं मूत्रपुरीषयोः ॥ ३५ ॥ पंचानामशनं दत्त्वा शेषमभ्रं तिसाधवः ॥ न जल्पंति
च भुंजानानि द्रां त्यार्द्रपाणयः ॥ ३६ ॥ चित्रभानुमनद्वाहं देवगोष्ठं चतुष्पथं ॥ ब्राह्मणं धार्मिकं वृद्धं ये कुर्वन्ति प्रदक्षिणं ॥ ३७ ॥ वृद्धानां भारतमानां स्त्रीणां च
क्रधरस्य च ॥ ब्राह्मणानां गवां राज्ञां पंथानं ददते च ये ॥ ३८ ॥ अतिथीनां च सर्वेषां प्रेष्याणां स्वजनस्य च ॥ तथा शरणकामानां गोमास्यात्स्वागतप्रदः ॥ ३९ ॥
सायं प्रातर्मनुष्याणामशनं देवनिर्मितं ॥ नांतरा भोजनं दृष्टुमुपवासविधिर्हि सः ॥ ४० ॥ होमकाले यथा वह्निः कालमेव प्रतीक्षते ॥ ऋतुकाले तथा नारी ऋतुमे
व प्रतीक्षते ॥ ४१ ॥ नान्यदा गच्छते यस्तु ब्रह्मचर्यं च तस्मत् ॥ अमृतं ब्राह्मणा गाव इत्येतत्रयमेकतः ॥ ४२ ॥ तस्माद्ब्राह्मणं नित्यमर्चयेत्तथा विधिः ॥ यजुषां सं
स्कृतं मांसमुपभुंजन्नदुष्यति ॥ पृष्ठमांसं वृथामांसं पुत्रमांसं च तत्समं ॥ ४३ ॥ स्वदेशे परदेशे वाप्यतिथिनोपवासयेत् ॥ कर्मवै सफलं कृत्वा गुरुणां प्रतिपादयेत् ॥
॥ ४४ ॥ गुरुभ्यस्त्वासनं देयमभिवाद्याभिपूज्य च ॥ गुरुमभ्यर्च्य वर्धते आयुषाय शशाश्रिया ॥ ४५ ॥ वृद्धान्नाभिभवे जातु न चैतान् प्रेषयेदिति ॥ नासीनः स्यात्स्थि
तेष्वेव मायुरस्य न रिष्यते ॥ ४६ ॥ न नग्नमीक्षते नारी न नग्नान् पुरुषानपि ॥ मैथुनं सततं गुप्तमाहारं च समाचरेत् ॥ ४७ ॥ तीर्थानां गुरवस्तीर्थं चोक्षाणां हृदयं शुचिः ॥
दर्शनानां परं ज्ञानं संतोषः परमं सुखं ॥ ४८ ॥ सायं प्रातश्च वृद्धानां शृणुयात्पुष्कलाग्निरः ॥ श्रुतमाप्नोति हि नरः सततं वृद्धसेवया ॥ ४९ ॥ स्वाध्याये भोजने चैव द
क्षिणं पाणिमुद्धरेत् ॥ यच्छेद्वाङ्मनसी नित्यमिन्द्रियाणितथैव च ॥ ५० ॥

स्य बह्वुपायाधिपतेर्वा भवेच्चक्रधरो विष्णौ भुजंगे यामजालिनीति विश्वलोचनः ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ ४० ॥ ४१ ॥ ४२ ॥ ४३ ॥ कर्म अध्ययनं प्रतिपादयेत् दक्षिणामिति शेषः ॥ ४४ ॥
॥ ४५ ॥ ४६ ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ ४९ ॥ दक्षिणं पाणिमुद्धरेत् यज्ञोपवीती भवेत् ॥ ५० ॥